

Kareköklü İfadeler: Tam Kare Sayılar ve Karekökleri

M.8.1.3.1. Tamkare pozitif tam sayılarla bu sayıların karekökleri arasındaki ilişkiyi belirler.
M.8.1.3.2. Tam kare olmayan kareköklü bir sayının hangi iki doğal sayı arasında olduğunu belirler.

HATIRLAYALIM

- Pozitif bir tam sayının kendisiyle çarpımına tam kare sayı denir (1, 4, 9, 16, 25, ...); asal çarpanlarının üsleri çift olan sayılar tam karedir.
- Karekök almak, sayıyı karesi olarak veren pozitif tam sayıyı bulmaktır: $\sqrt{64} = \sqrt{8^2} = 8$. Önce kök içi işlem yapılır, sonra karekök alınır.
- Negatif sayıların karekökü tam sayı değildir. Karesel bölgenin bir kenarı alanın kareköküne, çevresi ise bir kenarın 4 katına eşittir.
- Tam kare olmayan doğal sayının karekökü, onu sınırlayan ardışık iki tam karenin karekökleri arasındadır; hangi tam kareye yakınsa o doğal sayıya yakındır.

1 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki kare modellerinden yararlanarak tablodaki karesel bölgelerin kenar ve çevre uzunluğunu yazınız. İlk satır örnektir.

Kenar = 8 cm	Kenar = ?	Kenar = ?	Kenar = ?

Karesel Bölgenin Alanı	Kenar Uzunluğu	Çevre Uzunluğu (4 · Kenar)
64 cm ²	$\sqrt{64} = 8$ cm	4 · 8 = 32 cm
121 cm ²		
196 cm ²		
289 cm ²		

2 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Görseldeki bilgi kartlarına göre doğru ifadelerin D, yanlış ifadelerin Y kutusunu işaretleyiniz.

Kare ve Karekök İlişkisi

$14^2 = 196$ ve $(-14)^2 = 196$
Motif: $16 \cdot 16 = 256$ düğüm
Negatif kök tam sayı olmaz

Uzaklık ve Yakınlık

Önce kök içi işlem yapılır
 $49 < 52 < 64$ (7 ile 8 arası)
 $52 - 49 = 3 \rightarrow 7$ 'ye yakın

- Karesi 196 olan iki tam sayı vardır (14 ve -14); ancak $\sqrt{196}$ ifadesinin değeri 14'tür. ☐ D ☐ Y
- $\sqrt{36} + 64 = \sqrt{36} + \sqrt{64}$ eşitliği doğrudur ve işlemin sonucu 14'tür. ☐ D ☐ Y
- Bir kenarında 16 düğüm bulunan kare motifte toplam $16 \cdot 16 = 256$ düğüm yer alır. ☐ D ☐ Y
- Hiçbir tam sayının karesi negatif olamayacağından -81'in karekökü tam sayı değildir. ☐ D ☐ Y
- $\sqrt{52}$ sayısı 49 tam karesine 64'ten daha yakın olduğu için 8'e daha yakındır. ☐ D ☐ Y

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki dört kartta asal çarpanlarının çarpımı biçiminde verilen sayılardan hangisi tam kare değildir?

K Kartı $2^4 \cdot 3^2$	L Kartı $2^2 \cdot 5^2 \cdot 7^2$	M Kartı $2^3 \cdot 3^2 \cdot 5^1$	N Kartı $3^4 \cdot 11^2$

- (A) K kartı: $2^4 \cdot 3^2$ (B) L kartı: $2^2 \cdot 5^2 \cdot 7^2$
(C) M kartı: $2^3 \cdot 3^2 \cdot 5$ (D) N kartı: $3^4 \cdot 11^2$

4 EŞLEŞTİRME

Tam kare olmayan kareköklü ifadeleri sayı doğrusunda yer aldıkları ardışık iki doğal sayı aralığıyla eşleştiriniz.

- ☐ 1. $\sqrt{19}$ a) 10 ile 11 arasında
☐ 2. $\sqrt{38}$ b) 8 ile 9 arasında
☐ 3. $\sqrt{75}$ c) 13 ile 14 arasında
☐ 4. $\sqrt{114}$ d) 4 ile 5 arasında
☐ 5. $\sqrt{180}$ e) 6 ile 7 arasında

5 BOŞLUK DOLDURMA

Boşlukları kutudaki uygun kavramlarla tamamlayınız.

tamkare karekök doğal tek dört çift

- Pozitif bir tam sayının kendisiyle çarpımına _____ sayı denir.
- Kare alma işleminin tersi olan işleme _____ alma denir.
- Asal çarpanlarının tüm üsleri _____ olan sayılar tam karedir.
- Alanı verilen karenin çevresi, bir kenar uzunluğunun _____ katıdır.
- Tam kare olmayan kökler ardışık iki _____ sayı arasındadır.

6 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki işlem kartlarında verilen kareköklü işlemler yapıldığında $A + B$ toplamı kaç bulunur?

1. İşlem Kartı (A)

$$A = \sqrt{25 + 144}$$

2. İşlem Kartı (B)

$$B = \sqrt{36 + 64}$$

- (A) 23 (B) 25 (C) 29 (D) 31

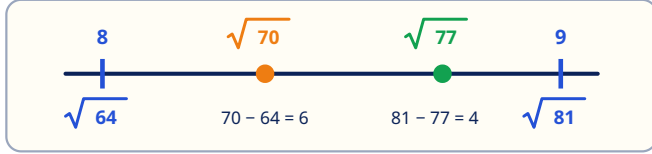
7 SIRALAMA

Aşağıdaki kareköklü ve doğal sayıları değerlerine göre en küçükten (1) en büyüğe (5) doğru sıralayınız.

- ☐ $\sqrt{29}$
☐ $\sqrt{58}$
☐ $\sqrt{44}$
☐ 7
☐ 6

8 KISA CEVAP

Görseldeki sayı doğrusunda verilen $\sqrt{70}$ ve $\sqrt{77}$ sayılarından hangisi 8'e, hangisi 9'a daha yakındır? Açıklayınız.

9 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Kenarlarında eşit sayıda düğüm bulunan kare motiflerde toplam düğüm sayısı 110'dan fazla, 290'dan az ise kaç farklı motif yapılabilir?

- (A) 5 (B) 6 (C) 7 (D) 8

10 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki kartta verilen 540 sayısının neden tam kare olmadığını ve tam kare olması için en az kaçla çarpılacağını yazınız.

Asal Çarpanlarla Tam Kareye Tamamlama Kartı

$$540 = 2^2 \cdot 3^3 \cdot 5^1 \rightarrow 540 \cdot k = \text{Tam Kare Sayı}$$

11 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görselde yan yana dizilmiş K (81 cm^2), L (144 cm^2) ve M (225 cm^2) karelerinin alt kenarını oluşturan $|AB|$ uzunluğu kaç cm'dir?

- (A) 32 (B) 36 (C) 40 (D) 45

12 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki sayı doğrusunda 9 ile 10 arasında ve 10'a daha yakın olan K noktası aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- (A) $\sqrt{78}$ (B) $\sqrt{84}$ (C) $\sqrt{88}$ (D) $\sqrt{96}$

13 KISA CEVAP · DÜŞÜN

Görseldeki karesel kartonun alanı doğal sayıdır ve bir kenarı 8 cm ile 9 cm arasındadır. Alanı en az ve en çok kaç cm^2 olabilir?

Alan = A
(Doğal sayı)

Karesel Karton Bilgisi:

Kenar uzunluğu: $8 \text{ cm} < \text{Kenar} < 9 \text{ cm}$

$$8^2 = 64 \text{ cm}^2 < \text{Alan (A)} < 9^2 = 81 \text{ cm}^2$$

14 ŞİFRELi KELİME

İpuçlarına karşılık gelen kavramları yazınız. Turuncu kutulardaki harfler alanın karekökü alındığında bulunan uzunluğu verir.

Verilen sayıyı karesi olarak veren pozitif sayıyı bulma işlemi

Karesel bölgede bir kenar uzunluğunun 4 katı olan uzunluk

Karesi tam sayılarda elde edilemeyen sayı işareti

Karede bir kenarın kendisiyle çarpımıyla bulunan büyüklük

Tam kare denetiminde üssünün çiftliğine bakılan asal bölen

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya: